

Randers Statsskoles deponerede bøger.

Randers Statsskole skulle efter bibliotekscirkulæret 1922 deponere 3000 bind i byens offentlige bibliotek som start på opbygning af et centralt bibliotek.

Der blev derfor af Bibliotekstilsynet udarbejdet en liste over de ønskede bøger.

Randers Statsskoles nedsatte biblioteksudvalg var skuffet over Bibliotekstilsynets udvalgskriterier og mente, at man fra skolens side havde vist tilstrækkelig imødekommenhed ved at udlevere næsten 3000 bind. Imidlertid var skolen indstillet på at udlevere yderligere nogle bind i håb om at redde resten. Derfor lavede Statsskolens biblioteksudvalg en ”Fortegnelse over de bøger på Bibliotekstilsynets liste, som skolen IKKE mener at skulle aflevere.

Statsskolens afleverede bøger måtte imidlertid opbevares i Helligåndshuset, da kommunen først efter mange års overvejelser fik sig taget sammen til at oprette et ordentligt folkebibliotek.

Det første folkebibliotek havde til huse i Helligåndshuset.

Folkebiblioteket i Helligåndshuset.

I arbejdet med registrering af det meget gamle bibliotek fra Latinskoles tid kunne jeg se, at rigtig mange bind af de 3000 er kommet tilbage til Statsskolens samling.

I 2018-2020 gennemgik jeg Randers Biblioteks bogmagasin for flere bøger af de resterende deponerede værker, og i 2020 fik Randers Statsskole omkring 500 bind tilbage, som stadig resterede af de deponerede værker. Det skal understreges, at det kun kunne lade sig gøre på grund af stor velvilje fra Randers Bibliotek, som jeg er megen tak skyldig.

I forbindelse med gennemgang af den gamle liste fra 1922 kunne jeg konstatere, at der stadig manglede følgende bøger:

Bøger fra Bibliotekslisten 1922, som mangler på Randers Statsskole.

J. Molleris Isagoge ad historiam Cimbricam Hamburgi 1691

Andreas Schytte Danmarks og Norges naturlige politiske Forfatning København 1777

Anmeldelse af en samling af middelalderens latinske skrifter i danske og norske historie København 1771

J. Stephanius Sylloge tractatum de Dania et Norvegia. Lugd. Batav. 1629

Belli Ditmarsicidescriptionis Argentorati 1574

Masius Traur-Rede über Christian Güldenleu Copenhagen 1709

O. H. Møller Genealogische Tabellen über die Abstammung des Königs Christian des Siebenten, Flensburger 1766

Oluff Jensen Wind Ligprædiken over Holger Rosenkrantz København 1643

Tyge Rothe Christendommens virkning paa folkenes tilstand i Europa 5 dele 1774-1783

Enewold Ewald Historiæ ecclesiasticæ veteris testamenti index chronologicus København 1741

Christiernus Olivarius De vita et scriptis Pauli Eliæ Carmelitæ Hauniæ 1741

J. L. A. Kolderup-Rosenvinge Gamle danske Domme 1-4 Samling Kbh 1847

D. Arcet. Abhandlung über die Pyrenäischen Gebirge Berlin 1779

Betrachtungen über S. Domingo 2 dele i et bind Leipzig 1779

O. Dapper Naukeurige Beschryving van gantsch Syrie Amsterdam 1677

O. Dapper Naukeurige Beschryving van Asia Amsterdam 1672

O. Dapper Naukeurige Beschryving van Asia Amsterdam 1680

O. Dapper Naukeurige Beschryving van Morea Amsterdam 1688

O. Dapper Naukeurige Beschryving van der Eilanden in de Archipel Amsterdam 1688

J. J. Debes Færoæ et Færoa reserata Kbn 1673

Description de la ville de Lyon Lyon 1761

Description Mannheim & des villes principales du Palatinat. Mannheim 1781

Arnoldus Montanus De nieuwween onbekende Weereld of beschryving van America en 's Zuid-land. Amsterdam 1671

Reisen durch Amerika Leipzig 1783

G. Sommelius & J. Liefertz De temple cathedrali Lundensi disputatio historica Londoni Gothorum 1755

M. Galthen Beskrivelse over Kjøbstaden Ribe fra begyndelsen indtil sin nuværende tid Odense 1792

Bibliotekarer på Randers Bibliotek havde under mit arbejde i magasinerne fortalt, at man fra Det kongelige Bibliotek havde bedt om, at ældre bøger fra 1700 årene og tidligere skulle afleveres til Det kongelige Bibliotek, hvis de udgik eller kasseredes fra Randers Bibliotek.

Derfor fik jeg mistanke om, at nogle af de ovenstående bøger kunne være havnet i Det kongelige Bibliotek i Aarhus. (Statsbiblioteket i Århus er i dag en del af Det kongelige Bibliotek.)

Ved en søgning i KBs rex-database dukkede der kendte titler op, som jeg bad om at få at se på Statsbibliotekets læsesal. Min mistanke viste sig at holde stik. Foreløbig har jeg fundet følgende titler:

O. Dapper Naukeurige Beschryving van gantsch Syrie Amsterdam 1677

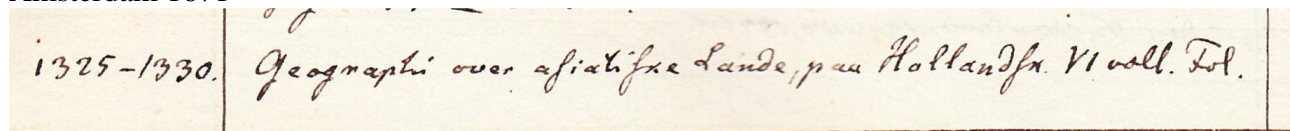
O. Dapper Naukeurige Beschryving van Asia Amsterdam 1672

O. Dapper Naukeurige Beschryving van Asia Amsterdam 1680

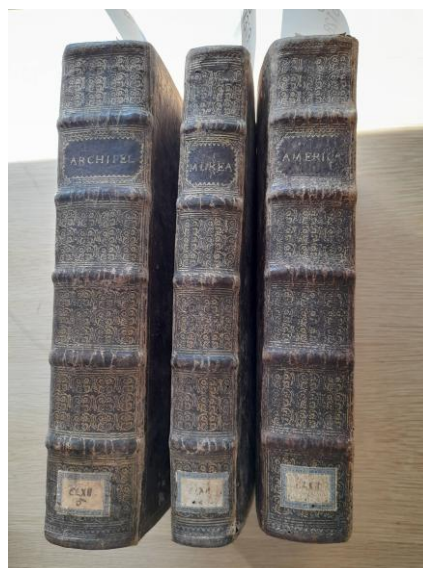
O. Dapper Naukeurige Beschryving van Morea Amsterdam 1688

O. Dapper Naukeurige Beschryving van der Eilanden in de Archipel Amsterdam 1688

Arnoldus Montanus De nieuween onbekende Weereld of beschryving van America en 's Zuid-land. Amsterdam 1671

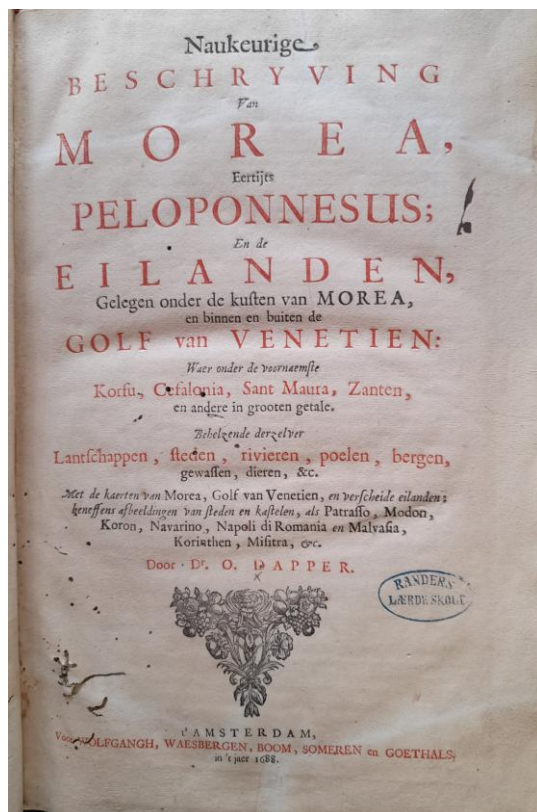

Flemmer noterer ovenstående bøger under et i sin Katalog:” 1325 – 1330 Geographi over asiatiske Lande paa Hollandsk VI voll. Fol. Han har åbenbart ikke villet indskrive hver bogs titel for sig.

På den nederste del af bogryggen ses en mærkeseddel, som blev påsat, da adjunkt Frederik Sand i 1884 udarbejdede det første trykte katalog over Randers lærde Skoles bibliotek.

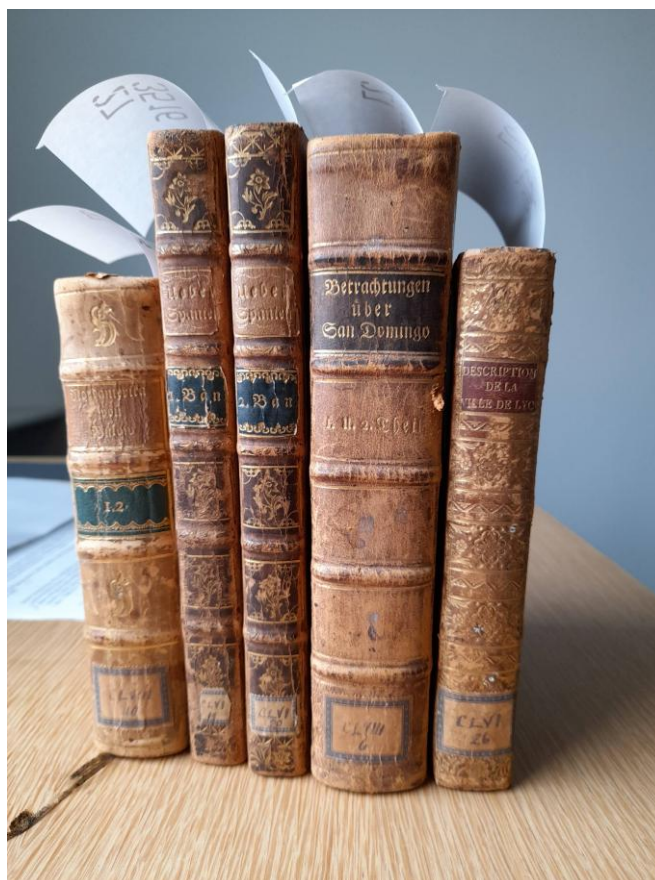

Stemplerne viste tydeligt, at de havde stået på Randers Lærde Skole, som var skolens næste navn, da skolen blev adskilt fra kirken i 1805 - 09.

Værkerne indeholder meget fine kobberstik.

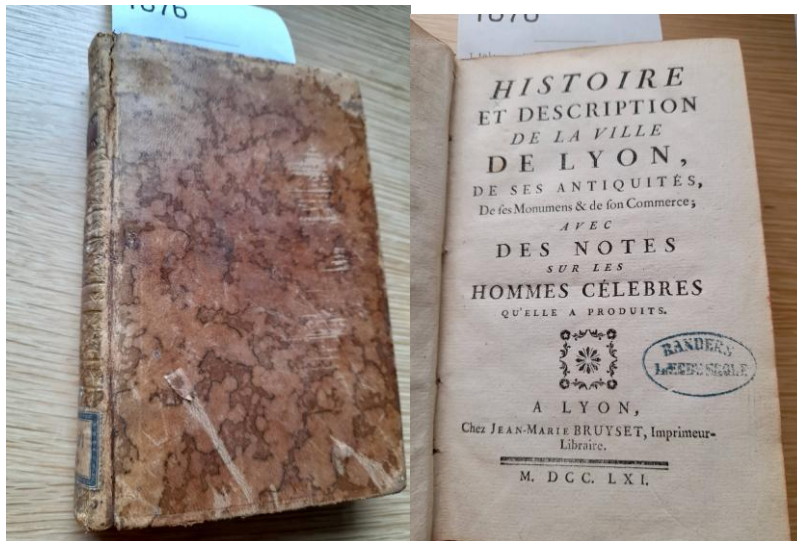
Fem andre værker fundet på Det kongelige Bibliotek i Århus.

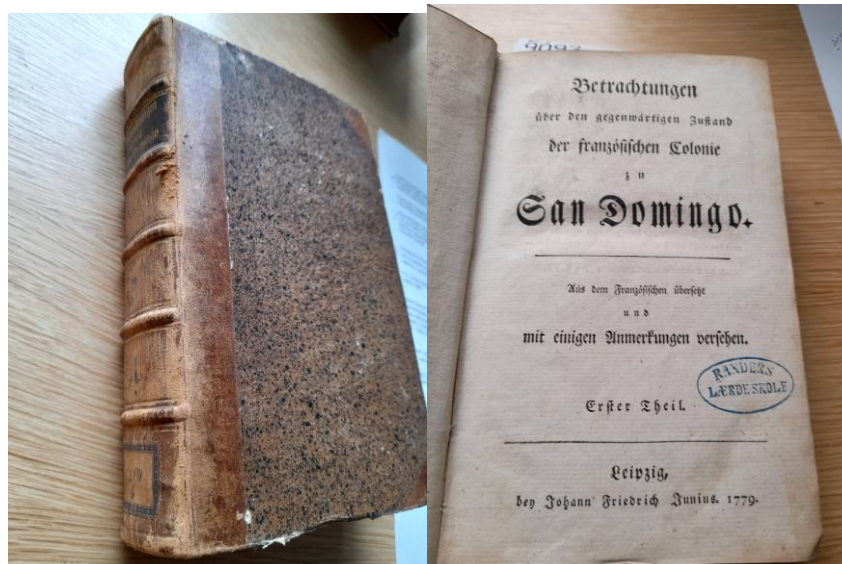
Reisen durch Amerika, oder Beobachtungen über den gegenwärtigen Zustand, Cultur und Handel der britischen Colonien in Amerika ... : Von einem erfahrenen Kaufmann in Briefen an den Grafen von Chatam gerichtet : Aus dem englischen : Nebst einem Abriss von Nord-Amerika und der Republik der 13 vereinigten Staaten : Aus dem Französischen. Leipzig 1783
Nr. 1420 i Flemmers Katalog.

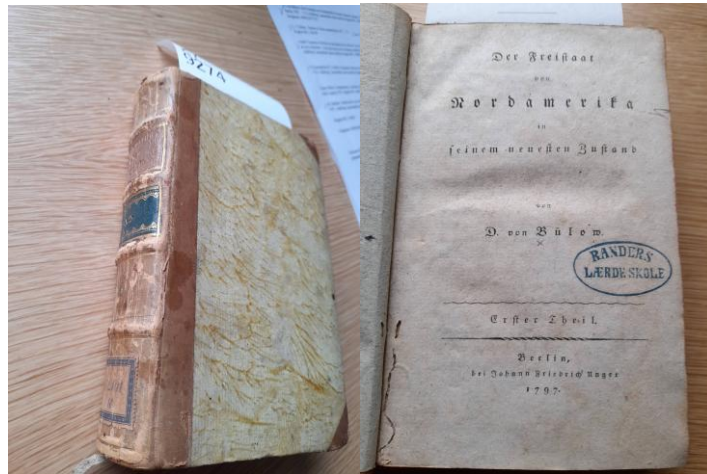
André Clapasson: Histoire et description de la ville de Lyon, de ses antiquités, de ses monumens & de son commerce : Avec des notes sur les hommes célèbres qu'elle a produits. Lyon 1761
Nr. 1384 i Flemmers Katalog

Hilliard d'Auberteuil: Betrachtungen über den gegenwärtigen Zustand der französischen Colonie zu San Domingo : Aus dem Französischen übersetzt und mit einigen Anmerkungen versehen. 2 dele i et bind. Leipzig 1779
Nr. 1397 i Flemmers Katalog

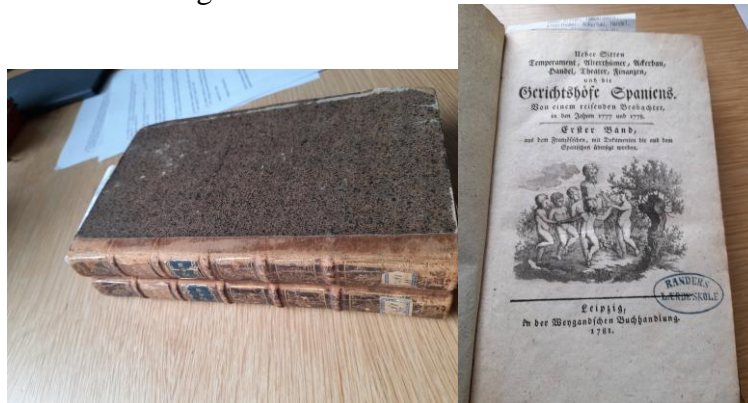

D. von Bülow: Der Freistaat von Nordamerika in seinem neuesten Zustand. 2 Theilen in 1 Band.
Berlin 1797
Nr. 1132 i Flemmers Katalog

Amadeus Peyron: Essais sur l'Espagne. Voyage fait en 1777 et 1778; où l'on traite les moeurs, du caractère, des momuments, du commerce, du théâtre, et des tribunaux particuliers à ce royaume.
ELLER

Ueber Sitten, Temperament, Alterthümer, Ackerbau, Handel, Theater, Finanzen, und die Gerichtshöfe Spaniens : Von einem reisenden Beobachter in den Jahren 1777 und 1778. Aus dem Französischen, mit Dokumenten die aus dem Spanischen übers. worden. 2 Bind Leipzig 1781
Nr. 1331 – 1332 i Flemmers Katalog.

Da der er tale om deponeringer af bøger, har det ikke ændret på spørgsmålet om ejendomsretten. Randers Statsskole vil således med fuld ret kunne ønske sig de ovenfor nævnte bøger tilbageleveret.

Statsskolen har imidlertid ønsket at lade de omtalte bøger være deponerede hos Det kongelige Bibliotek i Århus. Blot ønskes det, at bøgerne i basen bliver påtegnet ”Deponeret af Randers Statsskole”. Det er nu sket.

Hvis der, mod forventning, skulle komme en situation, hvor bøgerne ikke længere kan befinde sig hos Det kongelige Bibliotek, ønskes bøgerne naturligvis tilbageleveret.